

Datum van inontvangstneming : 28/01/2025

Zaak T-653/24**Verzoek om een prejudiciële beslissing****Datum van indiening:**

6 december 2024

Verwijzende rechter:

Conseil d'État (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

29 november 2024

Verzoekende partijen:

Accorinvest

Société Générale

Verwerende partij:

Ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique (Frankrijk)

[OMISSIS]

I. Onder nr. 476000 heeft de vennootschap Accorinvest de Tribunal administratif de Paris (bestuursrechter Parijs, Frankrijk) verzocht om de Staat te veroordelen tot betaling van een vergoeding van 342 233 EUR, wat overeenkomt met de door haar betaalde bijdrage in het transmissietarief voor de jaren 2016 tot en met 2018. Bij beschikking nr. 2006691 van 26 april 2021 heeft het hoofd van de eerste afdeling van deze rechtbank haar vordering afgewezen omdat zij is ingesteld bij een rechterlijke instantie die niet bevoegd is om daarvan kennis te nemen.

Bij arrest nr. 21PA03373 van 17 mei 2023 heeft de Cour administrative d'appel de Paris (bestuursrechter in tweede aanleg Parijs, Frankrijk), waarbij Accorinvest hoger beroep had ingesteld, deze beschikking vernietigd en [OMISSIS] haar vordering afgewezen.

Bij een [OMISSIS] op 17 juli [OMISSIS] 2023 [OMISSIS] ingesteld beroep in cassatie verzoekt Accorinvest de Conseil d'État (hoogste bestuursrechter, Frankrijk):

- 1) primair, dat arrest te vernietigen;
- 2) de zaak ten gronde af te doen door het hoger beroep toe te wijzen;
- 3) subsidiair, het Hof van Justitie van de Europese Unie een prejudiciële vraag te stellen over de uitlegging van artikel 1, lid 2, van richtlijn 2008/118/EG van 16 december 2008;
- 4) [de kosten] ten laste van de Staat te brengen [OMISSIS].

Accorinvest voert aan dat de Cour administrative d'appel de Paris:

- de aan haar voorgelegde feiten onjuist heeft gekwalificeerd en blijkt heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door te oordelen dat er geen rechtstreeks en onlosmakelijk verband bestond tussen de bijdrage in het transmissietarief en het elektriciteitsverbruik, en dat deze bijdrage niet kon worden geacht rechtstreeks of indirect te zijn berekend over de hoeveelheid elektriciteit op het tijdstip van de uitslag tot verbruik, op grond dat zij is gebaseerd op het vaste gedeelte van de tarieven voor het gebruik van de openbare elektriciteitsnetten, dat in wezen afhankelijk is van het spanningsbereik en het in de overeenkomst inzake de aansluiting op de netten overeengekomen vermogen;

- de aan haar voorgelegde feiten onjuist heeft gekwalificeerd en blijkt heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door te oordelen dat er geen rechtstreeks en onlosmakelijk verband bestond tussen de bijdrage in het transmissietarief en het elektriciteitsverbruik, en dat deze bijdrage niet kon worden geacht rechtstreeks of indirect te zijn berekend over de hoeveelheid elektriciteit op het tijdstip van de uitslag tot verbruik, zodat zij geen indirecte belasting vormt die direct of indirect op het elektriciteitsverbruik drukt en bijgevolg niet binnen de werkingssfeer van artikel 1, lid 2, van richtlijn 2008/118/EG van 16 december 2008 valt.

In een op 4 maart 2024 ingeschreven verweerschrift concludeerde de ministre de l'économie, des finances et de la souveraineté industrielle et numérique (minister van Economische Zaken, Financiën en Industriële en Digitale Soevereiniteit, Frankrijk) tot afwijzing van het beroep in cassatie. Hij betoogt dat de door Accorinvest aangevoerde middelen ongegrond zijn.

[OMISSIS]

II. Onder nr. 476009 heeft Société générale de Tribunal administratif de Paris verzocht om de Staat te veroordelen tot betaling van een vergoeding van 678 363 EUR, wat overeenkomt met de door haar betaalde bijdrage in het transmissietarief voor de jaren 2017 en 2018. Bij beschikking nr. 2006804 van 26 april 2021 heeft het hoofd van de eerste afdeling van deze rechtbank haar vordering afgewezen omdat zij is ingesteld bij een rechterlijke instantie die niet bevoegd is om daarvan kennis te nemen.

Bij arrest nr. 21PA03378 van 17 mei 2023 heeft de Cour administrative d'appel de Paris, waarbij Société générale hoger beroep had ingesteld, deze beschikking vernietigd en [OMISSIS] haar vordering afgewezen.

Bij een [OMISSIS] op 17 juli [OMISSIS] 2023 [OMISSIS] ingesteld beroep in cassatie verzoekt Société générale de Conseil d'État (hoogste bestuursrechter, Frankrijk):

- 1) primair, dat arrest te vernietigen;
- 2) de zaak ten gronde af te doen door het hoger beroep toe te wijzen;
- 3) subsidiair, het Hof van Justitie van de Europese Unie een prejudiciële vraag te stellen over de uitlegging van artikel 1, lid 2, van richtlijn 2008/118/EG van 16 december 2008;
- 4) [de kosten] ten laste van de Staat te brengen [OMISSIS].

Société générale voert dezelfde middelen aan als die welke zijn aangevoerd ter ondersteuning van het beroep in cassatie van Accorinvest [OMISSIS].

In een op 4 maart 2024 ingeschreven verweerschrift concludeerde de ministre de l'économie, des finances et de la souveraineté industrielle et numérique tot afwijzing van het beroep in cassatie. Hij betoogt dat de door Société générale aangevoerde middelen ongegrond zijn.

[procedure en visa] [OMISSIS]

Overwegende hetgeen volgt:

- 1 [Voeging van de [OMISSIS] beroepen in cassatie [OMISSIS].
- 2 [OMISSIS]

Toepasselijke bepalingen:

Unierecht:

- 3 In artikel 1 van richtlijn 2008/118/EG van de Raad van 16 december 2008 houdende een algemene regeling inzake accijns en houdende intrekking van richtlijn 92/12/EEG, de bepaling die van kracht was ten tijde van de feiten, is bepaald: „1. Bij deze richtlijn wordt de algemene regeling vastgesteld ter zake van de directe of indirecte heffing van accijns op het verbruik van de volgende goederen, hierna ‚accijnsgoederen’ genoemd: a) energieproducten en elektriciteit vallende onder richtlijn 2003/96/EG [...]. 2. De lidstaten kunnen op accijnsgoederen nog andere indirecte belastingen met specifieke doeleinden heffen, mits daarbij de communautaire belastingvoorschriften inzake de accijns of de btw in acht worden genomen wat betreft de vaststelling van de maatstaf van

heffing en de berekening, de verschuldigheid en de controle van de belasting [...]). 3. De lidstaten kunnen belastingen heffen op: a) andere producten dan accijnsgoederen; b) diensten, daaronder begrepen diensten die betrekking hebben op accijnsgoederen, mits die belastingen niet het karakter van een omzetbelasting hebben [...]”.

- 4 Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie betreffende het begrip „andere indirecte belastingen” in de zin van het in punt 3 genoemde artikel 1, lid 2, van richtlijn 2008/118/EG, met name het arrest van 4 juni 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems GmbH (C-5/14), volgt dat deze bepaling, die rekening beoogt te houden met het feit dat de fiscale tradities van de lidstaten op dit gebied sterk uiteenlopen en dat indirecte belastingen vaak worden aangewend als instrument van ander beleid dan begrotingsbeleid, de lidstaten toestaat om naast de minimumaccijns andere indirecte belastingen in te voeren waarmee specifieke doeleinden worden nagestreefd. Hieruit volgt dat het begrip „andere indirecte belastingen” in de zin van artikel 1, lid 2, van richtlijn 2008/118/EG ziet op andere indirecte belastingen op het verbruik van de in artikel 1, lid 1, van deze richtlijn genoemde producten dan de in laatstgenoemde bepaling bedoelde „accijns”, voor zover zij voor specifieke doeleinden worden geheven. Om te bepalen of een belasting onder artikel 1, lid 2, van richtlijn 2008/118/EG kan vallen, moet derhalve worden vastgesteld of die belasting een indirecte belasting is die direct of indirect wordt geheven op het verbruik van een accijnsgoed.
- 5 Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie, met name het arrest van 10 juni 1999, Braathens Sverige AB (C-346/97), blijkt ook dat dit het geval is wanneer er een rechtstreeks en onlosmakelijk verband bestaat tussen een dergelijke belasting en het verbruik van het accijnsgoed.

Nationaal recht

Met betrekking tot de tarifaire bijdrage in de elektriciteitstransmissie en -distributie, bekend als de bijdrage in het transmissietarief:

- 6 Artikel 18 van de wet van 9 augustus 2004 betreffende de openbare dienst voor elektriciteit en gas en de elektriciteits- en gasbedrijven bepaalt: „I. Er wordt een tarifaire bijdrage in de elektriciteitstransmissie en -distributie ingevoerd ten gunste van de Caisse nationale des industries électriques et gazières [...] II. Deze tarifaire bijdrage is verschuldigd: 1° voor elektriciteit: a) door de beheerders van de openbare transmissie- of distributienetten die deze bijdrage, bovenop het tarief voor het gebruik van de openbare transmissie- en distributienetten, [...] innen bij de verbruikers [...] met wie deze beheerders een overeenkomst betreffende toegang tot het net hebben gesloten; b) door elektriciteitsleveranciers die deze bijdrage, bovenop hun verkoopprijs, innen bij verbruikers [...], wanneer deze leveranciers een overeenkomst betreffende toegang tot het net hebben gesloten [...] om aan deze verbruikers te leveren; c) door elektriciteitsleveranciers die deze bijdrage, bovenop de verkoopprijs, innen [...] III. 1° Voor elektriciteit is de

tarifaire bijdrage gebaseerd op: - het vaste gedeelte exclusief belastingen van het tarief voor het gebruik van de openbare elektriciteitstranmissie- en distributienetten, wanneer de tarifaire bijdrage verschuldigd is overeenkomstig punt II, lid 1, onder a); - het vaste gedeelte exclusief belastingen van het gedeelte met betrekking tot het gebruik van de netten, begrepen in de verkoopprijs van elektriciteit, wanneer de tarifaire bijdrage verschuldigd is overeenkomstig punt II, lid 1, onder b); - het vaste gedeelte exclusief belastingen van het gedeelte met betrekking tot het gebruik van de netten, begrepen in de gereguleerde tarieven voor de verkoop van elektriciteit, wanneer de tarifaire bijdrage verschuldigd is overeenkomstig punt II, lid 1, onder c) [...]. [OMISSIS]”.

- 7 Artikel 1 van het decreet van 14 februari 2005 betreffende de tarifaire bijdrage in de transmissie en distributie van elektriciteit en aardgas, in de versie van vóór het decreet van 28 juli 2017 betreffende de tarifaire bijdrage in de transmissie en distributie van elektriciteit en aardgas, luidde als volgt: „*I. Het vaste gedeelte exclusief belastingen van het tarief voor het gebruik van de openbare elektriciteitstranmissie- en distributienetten, vermeld in artikel 18, punt III, lid 1, van voornoemde wet van 9 augustus 2004, bestaat uit de som van: - de jaarlijkse beheerscomponent [OMISSIS]; - de jaarlijkse meetcomponent [OMISSIS]; - het vaste gedeelte van de jaarlijkse afnamecomponent [...]; - het vaste gedeelte van de jaarlijkse component voor aanvullende en noodstroomvoorzieningen [...]*”. Punt II van dit artikel specificeert de berekening van het vaste gedeelte van de jaarlijkse afnamecomponent op basis van het spanningsniveau, onder verwijzing naar de geldende besluiten tot goedkeuring van de tarieven voor het gebruik van de openbare elektriciteitstranmissie- en distributienetten. In punt III van dat artikel wordt gespecificeerd dat „*het vaste gedeelte van de jaarlijkse component voor aanvullende en noodstroomvoorzieningen [OMISSIS] bestaat uit de jaarlijkse component voor aanvullende en noodstroomvoorzieningen [OMISSIS], minus het aandeel energie wanneer de noodstroomvoorziening zich in een ander spanningsbereik bevindt dan dat van de hoofdstroomvoorziening*”.
- 8 Artikel 1 van dat decreet, zoals gewijzigd door het decreet van 28 juli 2017, van toepassing vanaf 1 augustus 2017, bepaalt: „*[...] het vaste gedeelte exclusief belastingen van het tarief voor het gebruik van de openbare elektriciteitstranmissie- en distributienetten bestaat uit de som van de in de leden 1 tot en met lid 4 opgesomde elementen van het tarief [OMISSIS]: 1° De jaarlijkse beheerscomponent; 2° De jaarlijkse meetcomponent; 3° Het vaste gedeelte van de jaarlijkse afnamecomponent. Dit vaste gedeelte bestaat uit de elementen van de tariefformules met betrekking tot deze component, die afhankelijk zijn van het gecontracteerde vermogen, met uitzondering van de maandelijkse componenten voor overschrijdingen van het gecontracteerde vermogen; 4° Het vaste gedeelte van de jaarlijkse component voor aanvullende en noodstroomvoorzieningen. Dit vaste gedeelte bestaat uit de jaarlijkse component voor aanvullende en noodstroomvoorzieningen, exclusief het aandeel energie en de maandelijkse componenten voor overschrijdingen van het gecontracteerde vermogen wanneer de noodstroomvoorziening zich in een ander spanningsbereik bevindt dan dat van de hoofdstroomvoorziening*”.

- 9 Artikel 2 van het bovengenoemde decreet bepaalt: „*De elektriciteitsleverancier die de tarifaire bijdrage int, [OMISSIS] berekent het vaste gedeelte exclusief belastingen van het aandeel netgebruik in de verkoopprijs of het verkooptarief overeenkomstig artikel 1*”.

Met betrekking tot de tarieven voor het gebruik van de openbare elektriciteitsnetten:

- 10 Artikel L. 341-3 van de code de l'énergie (energiewetboek) bepaalt: „*De methoden voor het vaststellen van de tarieven voor het gebruik van de openbare transmissie- en distributienetten voor elektriciteit worden bepaald door de Commission de régulation de l'énergie [Reguleringscommissie Elektriciteit] [...]*”. Op grond van deze bepalingen heeft de Commission de régulation de l'énergie in een besluit van 3 april 2013 de zogenoemde „TURPE 4 HTB”-tarieven vastgesteld die vanaf 1 augustus 2013 van toepassing zijn op gebruikers die zijn aangesloten op hoogspanning B (HTB). Met ingang van 1 augustus 2017 werden deze tarieven vervangen door de zogenoemde „TURPE 5 HTB”-tarieven, die zijn goedgekeurd bij besluit van 17 november 2016. Bij een besluit van 12 december 2013 heeft de Commission de régulation de l'énergie de zogenoemde „TURPE 4 HTA-BT”-tarieven vastgesteld die vanaf 1 januari 2014 van toepassing zijn op gebruikers die zijn aangesloten op hoogspanning A (HTA) en laagspanning (BT). Deze laatste tarieven werden vervangen door de „TURPE 5 HTA-BT”-tarieven, die zijn goedgekeurd bij een later besluit van 17 november 2016. Uit deze besluiten volgt dat de tarieven voor het gebruik van openbare elektriciteitsnetten in rekening worden gebracht via vier hoofdcomponenten: de beheerscomponent, de meetcomponent, de afnamecomponent en de jaarlijkse component voor aanvullende en noodstroomvoorzieningen.
- 11 Overeenkomstig de in de punten 7 en 8 aangehaalde bepalingen van artikel 1 van het decreet van 14 februari 2005 is de bijdrage in het transmissietarief gebaseerd op de beheerscomponent, de meetcomponent, het vaste gedeelte van de afnamecomponent en het vaste gedeelte van de jaarlijkse component voor aanvullende en noodstroomvoorzieningen.
- 12 De beheerscomponent wordt in rekening gebracht in de vorm van een vast bedrag per aansluitpunt en per overeenkomst, dat wordt toegepast op alle gebruikers volgens hun aansluitspanningsbereik (hoog-, midden- of laagspanning) en volgens hun contractuele regelingen, ongeacht of het gaat om een overeenkomst betreffende toegang tot het openbare distributienet of om een enkele distributie- en leveringsovereenkomst.
- 13 De meetcomponent is afhankelijk van het eigendom van de meter, het spanningsbereik, de gecontracteerde importcapaciteit of de maximale exportcapaciteit, de controle ervan en de meetwaarden.

- 14 Het vaste gedeelte van de afnamecomponent is afhankelijk van het spanningsbereik, het door netbeheerders gebruikte optionele tarief voor de facturering van het netgebruik en het gecontracteerde vermogen of, in geval van tarieven die gebonden zijn aan het seizoen of het uur van de dag, van het gecontracteerde vermogen. Alleen het variabele gedeelte van de afnamecomponent is afhankelijk van de afgenomen energie.
- 15 Het vaste gedeelte van de jaarlijkse component voor aanvullende en noodstroomvoorzieningen is voornamelijk afhankelijk van de duur en het type van de aansluiting (bovengronds of ondergronds). Voor noodstroomvoorzieningen met een lager spanningsbereik dan de hoofdstroomvoorzieningen gelden specifieke tarieven.
- 16 Uit wat in de punten 11 tot en met 15 is gezegd, zoals ook door de Cour administrative d'appel is geoordeeld op gronden die in cassatie niet zijn aangevochten, volgt dat de bijdrage in het transmissietarief is gebaseerd op het vaste gedeelte van de tarieven voor het gebruik van de openbare elektriciteitsnetten, dat in wezen afhankelijk is van het spanningsbereik en het in de overeenkomst inzake de aansluiting op de netten overeengekomen vermogen, met uitsluiting van het variabele gedeelte van die tarieven, dat uitsluitend afhankelijk is van de hoeveelheid verbruikte elektriciteit.

Middelen van de beroepen in cassatie:

- 17 Ter ondersteuning van hun verzoeken tot schadevergoeding voerden Accorinvest en Société générale voor de feitenrechters aan dat de bijdrage in het transmissietarief niet in overeenstemming was met de belastingregels van artikel 1, lid 2, van richtlijn 2008/118/EG van 16 december 2008. In de bestreden arresten heeft de Cour administrative d'appel de Paris dit middel afgewezen omdat de bijdrage in het transmissietarief, bij gebreke van een rechtstreeks en onlosmakelijk verband tussen deze bijdrage en het elektriciteitsverbruik, geen indirecte belasting vormde die direct of indirect op het elektriciteitsverbruik werd geheven, en bijgevolg niet binnen de werkingssfeer van artikel 1, lid 2, van die richtlijn viel.
- 18 Tot staving van hun beroep in cassatie betogen de verzoekende vennootschappen in de eerste plaats dat de bijdrage in het transmissietarief een indirecte belasting is die direct of indirect op het elektriciteitsverbruik wordt geheven op grond van het enkele feit dat de in punt 6 aangehaalde bepalingen van artikel 18, punt II, lid 1, van de wet van 9 augustus 2004 en de in punt 9 aangehaalde bepalingen van artikel 2 van het decreet van 14 februari 2005 een wettelijk mechanisme invoeren voor de doorberekening van deze belasting aan de eindverbruiker.
- 19 Het antwoord op dit middel hangt af van de vraag of het bestaan van een wettelijk mechanisme voor de doorberekening van de belasting aan de eindverbruiker van een accijnsgoed op zich impliceert dat er een rechtstreeks en onlosmakelijk

verband bestaat tussen die belasting en het verbruik van dat goed, ook al wordt die belasting berekend los van de hoeveelheid daadwerkelijk verbruikte elektriciteit.

- 20 In de tweede plaats betogen de verzoekende vennootschappen dat er een rechtstreeks en onlosmakelijk verband bestaat tussen de bijdrage in het transmissietarief en het elektriciteitsverbruik op grond dat, ten eerste, de toegangsovereenkomst waarvoor deze belasting verschuldigd is, noodzakelijkerwijs gekoppeld is aan een overeenkomst inzake de levering van elektriciteit aan een eindverbruiker en dat, ten tweede, het vaste gedeelte van de tarieven voor het gebruik van de openbare elektriciteitsnetten waarop deze belasting is gebaseerd, met name afhangt van het door de eindverbruiker zelf gecontracteerde vermogen, dat doorgaans verband houdt met zijn verbruiksprofiel. De minister betoogt dat een dergelijk verband niet bestaat, met name op grond van de in de bestreden arresten aangevoerde reden dat de bijdrage ook kan worden geheven zonder dat een hoeveelheid elektriciteit is verbruikt.
- 21 Dit middel doet de vraag rijzen of een belasting als de bijdrage in het transmissietarief, die is gebaseerd op het vaste gedeelte van de tarieven voor het gebruik van de openbare elektriciteitsnetten, met uitsluiting van het variabele gedeelte van deze tarieven, dat alleen afhankelijk is van de hoeveelheid verbruikte elektriciteit, maar dat verschuldigd is uit hoofde van de door de verbruikers of hun leveranciers gesloten overeenkomsten voor toegang tot het net, moet worden geacht een rechtstreeks en onlosmakelijk verband te hebben met het elektriciteitsverbruik.
- 22 Deze vragen zijn beslissend voor de beslechting van het voor de Conseil d'État aanhangige geding. Zij zijn moeilijk te beantwoorden. Daarom dient deze vraag overeenkomstig artikel 267 [VWEU] aan het Hof van Justitie van de Europese Unie te worden voorgelegd [OMISSIS].

BESLIST:

Artikel 1: De behandeling van de beroepen in cassatie van de vennootschappen Accorinvest en Société générale wordt geschorst totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak over de volgende prejudiciële vragen heeft gedaan:

1 Moet artikel 1, lid 2, van richtlijn 2008/118/EG aldus worden uitgelegd dat het bestaan van een wettelijk mechanisme voor de doorberekening van de belasting aan de eindverbruiker van een accijnsgoed op zichzelf impliceert dat er een rechtstreeks en onlosmakelijk verband bestaat tussen die belasting en het verbruik van dat goed en dat er derhalve sprake is van een andere indirecte belasting in de zin van artikel 1, lid 2, van richtlijn 2008/118/EG, ook al wordt die belasting berekend los van de daadwerkelijk verbruikte hoeveelheid van het goed?

2 Moet artikel 1, lid 2, van richtlijn 2008/118/EG aldus worden uitgelegd dat een belasting als de bijdrage in het transmissietarief, die gebaseerd is op het vaste

gedeelte van de tarieven voor het gebruik van de openbare elektriciteitsnetten – met uitsluiting van het variabele gedeelte van deze tarieven, het enige gedeelte dat afhankelijk is van de hoeveelheid verbruikte elektriciteit –, maar die verschuldigd is uit hoofde van de door verbruikers of hun leveranciers gesloten overeenkomsten voor toegang tot het net, een rechtstreeks en onlosmakelijk verband heeft met het elektriciteitsverbruik en derhalve moet worden beschouwd als een andere indirecte belasting in de zin van die bepaling?

[procedurele vermeldingen en ondertekeningen] [OMISSIS]